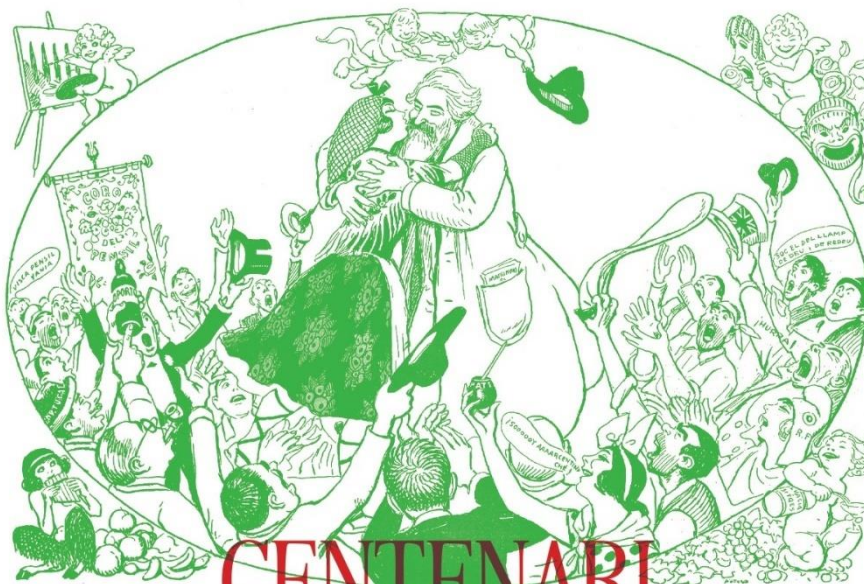

SANTIAGO RUSIÑOL

CENTENARI DE L'HOMENATGE DE CATALUNYA

**Universitat de Vic,
28 de novembre de 2025**

Santiago Rusiñol. Centenari de l'homenatge de Catalunya

Universitat de Vic,
28 de novembre de 2025

La Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la UVic-UCC pretén commemorar el centenari de l'homenatge que es va tributar a Santiago Rusiñol els darrers mesos de 1925 i el gener de 1926, i que es va batejar com a l'*Homenatge de Catalunya*.

La trobada acadèmica que es proposa s'articula a l'entorn de l'escriptor i artista Rusiñol (Barcelona 1861 – Aranjuez 1931), fent especial atenció a la seva condició de figura clau de la literatura catalana i del panorama teatral català. Autor de teatre popular, col·laborador a la premsa i artista de renom, fou reconegut en vida com a símbol i sant cultural, tant per la intel·lectualitat del moment –entre la qual es compta, per exemple, Josep M. de Sagarra, Josep Pla o Pompeu Fabra– com pel poble que era el públic del seu teatre.

Al voltant de i amb motiu de l'estrena d'*El casament de conveniència*, el 27 de novembre de 1925, es constituí una comissió organitzadora que muntà una sèrie d'actes d'homenatge, unes sessions teatrals especials al Teatre Romea de Barcelona i una festa popular a Sitges el gener de 1926. Amb aquest homenatge es començà a consolidar el mite Santiago Rusiñol.

Es proposa, doncs, de fer aquesta Jornada el dia 28 de novembre de 2025, una data propera a l'inici del centenari de l'Homenatge de 1925-1926. És de justícia posar en valor altra vegada Santiago Rusiñol, perquè la seva vida i obra mereix l'interès que tingué, per exemple, el 2006-2007 en la commemoració dels 75 anys de la mort de l'autor.

Organització

càtedra
verdager
D'ESTUDIS LITERARIS
DE LA UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

Amb el suport

**Generalitat
de Catalunya**

C Institució
de les **Lletres**
Catalanes

Amb la col·laboració

SOCIETAT VERDAGUER

**MUSEU
DEL TER**
MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

Museu del Cau Ferrat

Grup de Recerca Glosa
**Lingüística aplicada,
didàctica i literatura**
UVIC-UCC

PROGRAMA

SALA SEGIMON SERRALLONGA (UVic-UCC)

C/ Perot Rocaguinarda, 17, Vic

9.30 h Acte d'inauguració

10 h Inauguració

Conferència inaugural

Margarida **CASACUBERTA**, *L'«homenatge de la intel·lectualitat catalana» a Santiago Rusiñol: la consolidació d'un mite*

11 h Conferència

Juan Carlos **RODRÍGUEZ**, *El catalanisme de Santiago Rusiñol, a través dels seus escrits a L'Esquella de la Torratxa*

Pausa

12.30 Taula rodona: ***Santiago Rusiñol voltant pel món***, moderada per Pere Quer

Lourdes **SÁNCHEZ**, *L'empremta italiana a l'obra de Santiago Rusiñol*

Pere **ROSSELLÓ**, *Rusiñol i Mallorca: la relació amb Gabriel Alomar*

Andreu **BOSCH**, *El correlat literari de Santiago Rusiñol en el Cau Ferrat*

Dinar lliure

16 h Presentació de novetats editorials, a càrrec de M. Àngels Verdaguer i els seus autors

A l'ombra del rossinyol, de Juan Carlos Rodríguez

Escrits de Santiago Rusiñol a «L'Esquella de la Torratxa», d'Andreu Bosch i Juan Carlos Rodríguez

La poética de los jardines. Santiago Rusiñol en Granada, de Lourdes Sánchez

17 h Conferència de clausura

Vinyet **PANYELLA**, *El pensament artístic de Santiago Rusiñol*

Clausura

AULA MAGNA (UVic-UCC)

C/ Laura 13, Vic

19 h Representació de *L'important és participar* a càrrec de la Cia. Teresa Gubiades, basat en el *Glosari* de Santiago Rusiñol a *L'Esquella de la Torratxa*

Resums

CONFERÈNCIES

Margarida Casacuberta

L'«homenatge de la intel·lectualitat catalana» a Santiago Rusiñol: la consolidació d'un mite

El gener de 1926 es va celebrar a Sitges i a Barcelona l'homenatge a Santiago Rusiñol organitzat per una part significativa de la intel·lectualitat catalana del moment. En plena Dictadura de Primo de Rivera, l'homenatge multitudinari al "capdavanter del modernisme" no només culminava la construcció del mite Rusiñol, sinó que també era una forma de manifestació contra el règim i una afirmació del procés de construcció de la Catalunya moderna, europea i nacional.

Juan Carlos Rodríguez

El catalanisme de Santiago Rusiñol, a través dels seus escrits a L'Esquella de la Torratxa

Santiago Rusiñol va tenir una relació tempestuosa amb el catalanisme oficial derivada d'algunes de les seves obres teatrals: polèmica i rebuig per *Els jocs florals de Canprosa* i reconciliació amb *L'hèroe*. No obstant això, la millor manera de comprendre la seva particular i única actitud catalanista és l'anàlisi de les gloses a *L'Esquella de la Torratxa* relacionades amb aquest tema (gairebé un centenar), on expressa aquest sentiment i la connexió amb Espanya, els polítics, l'art, el Noucentisme, la guerra i altres elements, vistos des del prisma de la seva particular manera de sentir.

Vinyet **PANYELLA**

El pensament artístic de Santiago Rusiñol

Més enllà dels corrents estètics amb els que va innovar l'art a Catalunya i en el context hispànic, Rusiñol va manifestar el seu pensament artístic respecte l'ecosistema de les arts i la cultura en diversos episodis de la seva vida, des de l'Exposició Universal de 1888 fins les idees que tenia sobre els que considerava grans artistes. L'aprenentatge amb Tomàs Moragas, l'únic mestre que va reconèixer, les converses i correspondència amb Josep Yxart i Raimon Casellas, les lectures de clàssics com Vasari; la situació dels museus i monuments a Catalunya, Espanya, França i Itàlia; els esdeveniments artístics; i l'admiració vers Fortuny, Alonso Cano, Vayreda, els primitius italians, els naturalistes

francesos i el Greco configuren un ideari que va més enllà de la seva adscripció als corrents estètics del seu temps. El pensament artístic de Rusiñol forma tot un compendi que, tot i que es troba dispers, mostra coneixement, posicionament crític i admiració entusiasta.

TAULA RODONA: *Santiago Rusiñol voltant pel món*

Pere Rosselló

Rusiñol i Mallorca: la relació amb Gabriel Alomar

Des de la primera anada a Mallorca l'any 1893 Santiago Rusiñol va establir una relació molt estreta amb els intel·lectuals de l'illa. Per a ells Rusiñol representava la renovació de les arts i de la literatura, és a dir, el Modernisme. Rusiñol assistí a les tertúlies literàries de Joan Alcover, on entrà en contacte amb un grup d'escriptors ideològicament i estèticament heterogeni, i participà en els pocs esdeveniments culturals que es feien a l'illa.

Un d'aquests autors insulars amb qui va mantenir més relació fou Gabriel Alomar i Villalonga. Tot i les diferències de tarannà, Rusiñol i Alomar varen mantenir una relació d'amistat estreta, es dedicaren articles, es prologaren llibres, s'esmentaren en els seus treballs, col·laboraren en projectes artístics, etc. La nostra intervenció resseguirà les principals fites d'aquesta amistat intel·lectual, tot posant en relleu sobretot les que es vehicularen a través de la premsa.

Lourdes Sánchez

L'empremta italiana a l'obra de Santiago Rusiñol

Des del segle XVIII el *Grand Tour* havia tingut com a destí final Itàlia, i encara que París a les darreries del segle XIX era la nova meta artística, Roma continuava considerant-se la pàtria de l'art clàssic, de l'art "seriós i formal". En aquesta centúria, influïts pels pioners moviments artístics dels Natzarens i dels Pre-rafaelites, colònies nombroses de pintors de tot arreu es van traslladar a la península itàlica per seguir el seu exemple de la seva original relectura de la tradició artística italiana. A Catalunya, també els artistes modernistes van adherir-se a les coordenades estètiques pre-rafaelites del culte a la Bellesa. Un bon exemple el tenim a l'obra de Santiago Rusiñol que va viatjar per primera vegada a Itàlia l'any 1888 per conèixer *in situ* les grans obres dels mestres italians del Pre-renaixement.

Andreu Bosch

El correlat literari de Santiago Rusiñol en el Cau Ferrat

La casa de Rusiñol a Sitges, el Cau Ferrat, exposa 1608 peces artístiques que Rusiñol va anar col·leccionant al llarg de la seva vida. Cadascuna té la seva història i la seva relació amb la vida i/o la literatura de Rusiñol.

Hi ha peces que evoquen directament obres literàries molt conegudes i reconegudes de Rusiñol: les il·lustracions originals de Ramon Casas per a *L'auca del senyor Esteve* no només ens permet parlar de l'obra de Rusiñol sinó de la mateixa vida de Rusiñol. L'oli de Ramon Casas, en què retrata un carro de traguers ens porta a parlar de la seva volta a Catalunya en carro, dels seus textos a *La Vanguardia* i de la seva influència en l'obra de teatre *L'alegria que passa*. El mateix cartell de Rusiñol d'identificació també l'evoqua.

Aquest correlat més evident ja s'ha posat de relleu des de fa molts anys per part de la crítica i dels estudiosos. Hi ha peces, però, que han passat més desapercebudes enmig de la immensitat oceànica d'objectes presents en el Cau Ferrat.

Intentarem posar llum en objectes en què la relació amb l'obra literària de Rusiñol no és tan evident a primera vista.

Inscripció gratuïta a través del formulari d'assistència

<https://forms.gle/2Lry9q5LxPktMLhq5>

Comitè organitzador

Mia Güell, Pere Quer, Juan Carlos Rodríguez, M. Àngels Verdaguer

ORGANITZA

càtedra
verdaguer
D'ESTUDIS LITERARIS
DE LA UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

AMB EL SUPORT DE

 Generalitat
de Catalunya

 Institut
de les **Lletres**
Catalanes

AMB LA COL·LABORACIÓ

 SOCIETAT VERDAGUER

 Museu del Cau Ferrat

 Museu del Ter
MINATEC

 Grup de Recerca GLOSSA
Lingüística aplicada,
didàctica i literatura
UVIC-UCC